

OPONENTSKÝ POSUDEK

rigorózní práce Mgr. Terezy Burdové
„Společné jmění manželů s přihlédnutím k odpovědnosti za závazky.“

Autorka rigorózní práce zvolila praktické téma, které ovšem nepostrádá řadu teoretických aspektů. Majetkovým vztahům manželů věnují právní úpravy současných demokratických států značnou pozornost. Konec konců i pohled na historický vývoj právní úpravy těchto vztahů není bez zajímavosti. Autorka se na počátku své práce zabývá „klíčovými instituty“ – jak sama uvádí, tedy vlastnickým právem, jeho obsahem a „skloubením“ charakteru vlastnického práva s institutem manželství a rodiny. Dále pak poukazuje zejména na to, jaké nové pohledy (oproti předchozí úpravě BSM) přinesla novela občanského zákoníku, zejména rozšířením pojetí těchto majetkových vztahů o závazková práva a povinnosti. V tomto úvodu se snaží autorka porovnat všechny podstatné rozdíly oproti předchozí úpravě a vysvětlit podstatu toho, proč jde o společné jmění manželů a co tím zákonodárce po změně hospodářských vztahů ve společnosti (tržní vztahy) sledoval.

Dále se autorka poměrně podrobně zabývá historickým vývojem majetkových společenství na území našeho státu a rozděluje svůj výklad do čtyř etap. Poměrně podrobný (spíše popisný) výklad věnuje působení (úpravě) dané obecným občanským zákoníkem. Přesto, že republika československá již pominula, byl právní dualismus, pokud jde o občanskoprávní vztahy velmi zajímavým důsledkem předchozího státního uspořádání. Tzv. koakvizice, jež působila pokud jde o majetkové manželské společenství, byla nesporně historicky velmi zajímavým „reliktem“ – jenž se svým způsobem projevuje až do současnosti. Malá zmínka – porovnání české a slovenské úpravy by byla zajímavá, ale pochopitelně nelze autorce vyčítat, že se věnovala jen obecnému občanskému zákoníku. Další, podstatně stručnější historický výklad následuje od padesátých let minulého století.

Těžiště práce spočívá ve třetí kapitole, věnované současné právní úpravě – zde autorka zvolila klasickou systematiku rozboru zkoumané látky – kapitola je podána v rozsahu cca 40 stran. Autorka zde (jako ostatně i na jiných místech práce) čerpá z bohaté literatury, kterou měla k dispozici a kterou, jak je zřejmé z četných poznámek a odkazů, prostudovala (rozsáhlý seznam literatury je připojen na konci práce). Autorka zejména porovnává řadu rozdílných teoretických názorů, k některým vzniklým otázkám (srov. např. výklad podaný na str. 31 o

tzv. koakviziční smlouvě). Autorka pak obvykle k těmto diskusím připojuje i názor vlastní. Též je velmi zajímavá teoretická polemika uvedená na str. 44 a násl. a odkazy uvedené v poznámkách 49-54; výklad tu sleduje i soudní praxi. Vůbec je třeba kladně hodnotit to, že autorka dobře zvládla i bohatou judikaturu, která s jejím tématem souvisí. Autorka se ovšem blíže nezabývá vztahem plnění vyživovací povinnosti (zákonné, event. i jiných obdobných plnění) k SJM. V literatuře se kdysi vyskytly k této problematice velmi zvláštní názory, které však dosti v právním povědomí zapadly.

Ve čtvrté kapitole autorka řeší problematiku, kterou uvádí již v názvu práce – tj. závazky v SJM a odpovědnost za ně. Opět jsou zde uvedeny různé otázky diskutované v teorii i praxi. Literárních pramenů však autorka měla, jak se zdá, méně než v předešlé kapitole (ostatně tato byla rozsáhlejší).

Na konci své práce (celkem 9 stran) připojila autorka kapitolu pátou, nazvanou „Exkurs do právní úpravy některých zemí v USA a community property“. Z podaného výkladu je zřejmé, že autorka je dobře orientovaná a schopná čtenáři právní úpravy, které jsou nám vzdálenější srozumitelně vysvětlit. Pozitivně hodnotím to, že autorka pracovala s cizojazyčnou zahraniční literaturou.

Obsahově pak tento exkurs do kontextu celé práce dobře zapadá, svědčí o tom, že autorka věnovala vypracování své rigorózní práce pečlivou pozornost, nepodala jen popis problémů, ale snažila se o přístup teoretický, vědecky, aniž by zanedbávala praktické otázky a dopady současné české úpravy. Tak také vyznívá stručný závěr práce orientující se na některé nedostatky současné úpravy a na návrhy de lege ferenda.

Předloženou práci hodnotím kladně, jako vyhovující všem požadavkům kladeným na práci rigorózní a doporučuji ji k ústní obhajobě.

V Praze říjen 2005

Doc. Dr. Senta Radvanová, CSc.
oponent rigorózní práce